

SPIN

Financieel crisisplan

2024

%

Stichting Pensioenfonds
IBM Nederland

Inhoudsopgave

1	Inleiding	3
2	Kenmerken van SPIN	3
3	Vaststelling wanneer sprake is van een crisis	3
3.1	Definitie crisis en calamiteit	3
3.2	Ontstaan crisis	4
4	Maatregelen die SPIN ter beschikking staan	4
4.1	Algemeen ter beschikking staande middelen	4
4.2	Bestaand beleidskader	4
4.3	Aanvullende maatregelen	5
5	Vaststelling verschillende fasen voorafgaand aan een crisis	7
6	Vaststelling van de kritische grenzen	8
7	Beschrijving van de inzet van maatregelen en het financieel effect hiervan	8
8	Beschrijving van de wijze waarop rekening wordt gehouden met evenwichtige belangenafweging	11
9	Beschrijving van het besluitvormingsproces bij een crisissituatie	11
9.1	Volgorde besluitvorming	12
10	Crisiscommunicatie	12
10.1	Interne communicatie	12
10.2	Externe communicatie	12
10.3	Communicatie over het crisisplan	13
11	Jaarlijkse toetsing van het crisisplan	13
12	Financieel herstel; beleid inzake al dan niet ongedaan maken maatregelen	13

1 Inleiding

Dit crisisplan bevat een beschrijving van maatregelen die het bestuur van SPIN op korte termijn effectief kan inzetten, indien in korte tijd de Beleidsdekkingsgraad zich bevindt op of zeer snel beweegt richting kritische waarden, waardoor het realiseren van de doelstelling van het Fonds in gevaar komt.

Het bestuur is met behulp van dit crisisplan beter voorbereid op een crisissituatie. Vooraf is nagedacht over kritische grenzen, de beschikbaarheid van maatregelen, het realiteitsgehalte en de effectiviteit van maatregelen, de te volgen besluitvormingsprocessen en communicatietrajecten. Het crisisplan is onderdeel van de Actuariële en bedrijfstechnische nota (ABTN). Overigens is een crisisplan niet een plan dat bij een crisis kant-en-klaar uitgevoerd moet worden. Het bestuur zal de concrete maatregelen altijd afstemmen op de aard van de crisis en de situatie van dat moment. Hiermee onderscheidt het crisisplan zich van een herstelplan.

Dit crisisplan richt zich in het vervolg van dit document voornamelijk op de Defined Benefit (DB) regeling.

Het crisisplan bevat de volgende elementen die i in de verschillende paragrafen worden beschreven.:

1. Financiële kenmerken SPIN;
2. Vaststelling wanneer naar de mening van het Fonds sprake is van een crisis;
3. Vaststelling van de dekkingsgraad, waarbij het Fonds er zonder aanvullende maatregelen niet meer uit kan komen;
4. Een beschrijving van de maatregelen die ter beschikking staan;
5. Een beschrijving hoe realistisch de inzet van die maatregelen is;
6. Een beschrijving van het financiële effect van die maatregelen;
7. Een beschrijving van de wijze waarop rekening wordt gehouden met evenwichtige belangenafweging;
8. Een beschrijving van hoe en wanneer met belanghebbenden wordt gecommuniceerd in een crisissituatie;
9. Een beschrijving van het besluitvormingsproces bij een crisissituatie;
10. De jaarlijkse toetsing van het plan;
11. Financieel herstel; beleid inzake al dan niet ongedaan maken maatregelen.

2 Kenmerken van SPIN

Het fonds voert zowel een DB-regeling als een DC-regeling uit. De DB-regeling is gesloten voor nieuwe deelnemers. Deelnemers in de DC-regeling kopen op de pensioendatum extern een pensioenuitkering. Als gevolg hiervan is de duratie van de pensioenverplichtingen relatief laag.

3 Vaststelling wanneer sprake is van een crisis

3.1 Definitie crisis en calamiteit

De primaire DB-doelstelling van het Fonds is het blijven uitkeren van de nominale pensioenverplichtingen op korte en op lange termijn.

Het bestuur is van mening dat er sprake is van een financiële crisis als de Beleidsdekkingsgraad tot een zodanig niveau daalt dat het Fonds niet meer in staat is om zelfstandig¹ te herstellen. Dit is een situatie waarin de maatregelen uit het bestaande beleidskader niet meer voldoende zijn. De maatregelen uit het bestaande beleidskader zijn eveneens in dit plan opgenomen aangezien deze maatregelen dienen te voorkomen dat het Fonds niet meer in staat is om zelfstandig te herstellen.

Buiten dat er sprake kan zijn van een crisis kan er zich ook een calamiteit voordoen. Van een calamiteit is sprake als de volgende omstandigheden zich voordoen:

- gevaar voor SPIN (verstrekking financiële gevolgen);

¹ Het begrip 'zelfstandig' is conform definitie DNB. In dit document wordt dit gesplitst in een situatie waarbij de aangesloten ondernemingen wel (4.2) cq niet (4.3) volledig aan de afgesproken herstelbetalingen voldoen.

- verrassingselement;
- korte tijd om te beslissen.

Er kan sprake zijn van een calamiteit zonder dat er sprake is van een crisis. Dit is het geval als het vermogen ten gevolge van de calamiteit nog boven het VEV of MVEV blijft. Andersom kan ook sprake zijn van een crisis zonder dat er sprake is van een calamiteit. Bijvoorbeeld, als het eigen vermogen langzaam, dus zonder verrassingselement, terugsinkt tot onder het (minimaal) vereist eigen vermogen.

3.2 Ontstaan crisis

Een (sterke) daling van de Beleidsdekkingsgraad van het Fonds zou zich kunnen voordoen in de volgende situaties:

- indien de financiële markten (of waarde van het belegd vermogen) een slechte ontwikkeling laten zien in relatie tot de verplichtingen;
- indien er sprake is van stagflatie: economische stagnatie in combinatie met hoge inflatie;
- indien er sprake is van hyperinflatie ten opzichte van de beleggingen en overlay welke dienen ter afdekking van het rente- en inflatierisico;
- indien de rente voor discontering van de pensioenverplichtingen zich ongunstig ontwikkelt ten opzichte van de beleggingen en overlay welke dienen ter afdekking van het renterisico;
- indien de levensverwachting in de komende jaren alsnog sneller stijgt dan voorzien, waardoor de pensioenverplichtingen aanzienlijk toenemen;
- indien door een onverwachte gebeurtenis de voorzieningen van het nabestaanden- en/of arbeidsongeschiktheidspensioen onverwacht sterk toenemen².
- een combinatie van bovengenoemde situaties.

4 Maatregelen die SPIN ter beschikking staan

4.1 Algemeen ter beschikking staande middelen

Indien zich een crisissituatie voordoet, staan het Fonds in principe een aantal algemene maatregelen ter beschikking voor herstel:

- a. Het niet verlenen van toeslagen of lagere toeslagverlening
- b. Aanvullende (incidentele) stortingen werkgevers: herstellpremies
- c. Aanpassing beleggingsbeleid
- d. Aanpassing pensioenregeling
- e. Premieverhoging werknemers
- f. Korten van aanspraken/rechten

In paragraaf 4.2 zal worden toegelicht wat de maatregelen in het bestaande beleidskader zijn. In paragraaf 4.3 wordt de situatie geschetst indien met name de herstellpremies in de praktijk niet (volledig) worden gestort en aanvullende maatregelen nodig blijken.

4.2 Bestaand beleidskader

SPIN heeft een financieel beleidskader dat door het bestuur is vastgesteld. Met dit beleidskader is sprake van een evenwichtig en integraal financieel beleid. In het beleidskader zijn het pensioenbeleid, het premiebeleid, het toeslagbeleid, het kortingsbeleid en het beleggingsbeleid geïntegreerd. In het beleidskader is het niveau van de (Beleids)dekkingsgraad bepalend voor de wijze waarop binnen de diverse beleidsgebieden het beleid wordt gevoerd. In het beleidskader is eveneens aangegeven hoe de beleidsinstrumenten worden ingezet wanneer de

---

² Het Fonds heeft hiervoor een herverzekering afgesloten. Dit risico geldt dan ook voor zover eventuele uitkeringen daaruit onvoldoende zijn.

(Beleids)dekkingsgraad daalt tot onder het Vereist Eigen Vermogen (= situatie van reservetekort) en Minimaal Vereist Eigen Vermogen (= situatie van dekkingstekort).

Refererend aan de onder 4.1 genoemde algemene maatregelen, zijn de maatregelen a tot en met c nader uitgewerkt.

a. Het niet verlenen van toeslagen of lagere toeslagverlening

In de pensioenreglementen is de reguliere toeslagregeling vastgelegd, waarbij sprake is van voorwaardelijke toeslagen. Tevens is een systematiek vastgelegd op basis waarvan de toeslag wordt toegekend, maar het bestuur heeft uiteindelijk de discretionaire bevoegdheid hiervan - binnen grenzen - af te wijken.

In hoofdlijnen is het beleidskader als volgt. Indien:

1. de Beleidsdekkingsgraad lager is dan 110% is de toeslag nihil;
2. indien de Beleidsdekkingsgraad gelijk of hoger is dan 110%, maar lager is dan de hierna te noemen grens voor volledige toeslagverlening, dan is de toeslag gelijk aan een actuair evenredig deel van de ambities zoals vastgelegd in de pensioenreglementen. De grens voor volledige toeslagverlening wordt bepaald aan de hand van de rekenregel van artikel 15 lid 3 Besluit financieel toetsingskader pensioenfondsen.
3. indien de Beleidsdekkingsgraad gelijk of hoger is dan de in 2. genoemde grens voor volledige toeslagverlening is de toeslag gelijk aan de ambities zoals vastgelegd in de pensioenreglementen, eventueel vermeerderd met een inhaaltoeslag.

Voor de groep pensioengerechtigden die vallen onder het vonnis van de Grey Blue Circle (GBC) (circa 15% van de verplichtingen) geldt een afwijkende toeslagregeling. Daarnaast gelden er afwijkende bepalingen voor de in artikel 22 van het IBM Pensioenreglement omschreven pensioenaanspraken en pensioenrechten.

b. Aanvullende (incidentele) stortingen werkgever: herstelpremies

De gedempte kostendekkende premie wordt door het Fonds vastgesteld. In geval van een crisissituatie zijn in de uitvoeringsovereenkomsten afspraken gemaakt over herstelpremies. In de uitvoeringsovereenkomsten is vastgelegd dat herstelpremies door de aangesloten ondernemingen dienen plaats te vinden bij een beleidsdekkingsgraad onder het VEV en onder het MVEV.

c. Aanpassen beleggingsbeleid

Het bestuur heeft een beleggingsbeleid vastgesteld waarbij het nemen van beleggingsrisico een doel dient te hebben. Bij een lage dekkingsgraad is dit nodig voor eventueel herstel naar het MVEV, VEV en uiteindelijk voor het waarmaken van de toeslagambitie. Daarbij zal rekening worden gehouden met de eisen van de toezichthouder (geen herstelvertraging en geen toename van het totale risico). Bij vaststelling van het beleggingsbeleid zijn de nominale en reële risico's tegen elkaar afgewogen en hebben geresulteerd in beleid.

4.3 Aanvullende maatregelen

Indien herstelpremies niet of niet volledig betaald kunnen worden, zal herstel van de beleidsdekkingsgraad via andere maatregelen moeten plaatsvinden. De onder 4.2 besproken maatregelen a t/m c worden dan aangevuld met de onder 4.1 genoemde maatregelen d t/m f:

a. Het niet verlenen van toeslagen

Indien nodig kan het bestuur de grens waaronder geen toeslag wordt toegekend verhogen. Iedere structurele (dat wil zeggen niet-discretionaire) wijziging in het toeslagbeleid wordt in het pensioenreglement vastgelegd.

b. Aanvullende (incidentele) stortingen: herstelpremies

In afwijking van 4.2 worden in deze situatie de herstelpremies door de aangesloten ondernemingen niet of slechts gedeeltelijk gestort.

c. Aanpassen beleggingsbeleid

Ook in de situatie waarin herstelbetalingen onvoldoende blijken, acht het bestuur het in beginsel niet opportuun het beleggingsbeleid aan te passen.

Andere aanvullende maatregelen zijn:

d. Aanpassing pensioenregeling

De impact van het versoberen van de pensioenregeling is zeer beperkt, gezien de rijpheid van het Fonds en het feit dat de DB-regelingen voor nieuwe toetreders gesloten zijn.

e. Premieverhoging werknemers

De aangesloten ondernemingen betalen de gedempte kostendekkende premie en eventueel aanvullende herstellpremies. Van de gedempte kostendekkende premie kunnen de aangesloten ondernemingen een deel verhalen op de werknemers door middel van een in het pensioenreglement vastgelegd premiepercentage van de pensioengrondslag. Zelfs indien dit percentage verhoogd wordt en doorgegeven door de aangesloten ondernemingen aan het Fonds, is het effect van deze maatregel verwaarloosbaar gezien de onder d. genoemde rijpheid van het Fonds.

f. Kortten van aanspraken/rechten

Het bestuur kan in enig jaar besluiten de opgebouwde pensioenaanspraken en de ingegane pensioenen procentueel te korten. Er wordt niet meer gekort dan strikt nodig is om voldoende te kunnen herstellen, waarbij wel rekening wordt gehouden met evenwichtige belangenafweging. Kortten is dan ook de ultieme maatregel indien de overige maatregelen niet afdoende blijken.

- Herstelperiode tot VEV wordt in beginsel gesteld op 5 jaar
- Herstel naar MVEV gebeurt na 5 jaar direct
- In beide gevallen wordt de korting gesteld op maximaal 5% per jaar.
  - Voor VEV betekent dit laatste mogelijk een langere periode van herstel; voor MVEV een langere periode waarover de korting op individuele basis bij deelnemers wordt doorgevoerd
  - De maximale periode wordt begrensd door de wettelijke regels
- Bij DC-deelnemers zullen de pensioenkapitalen niet worden gekort
- Verder besluit het bestuur dat
  - de genoemde systematiek een leidraad is. Bij een actuele (dreiging van een) crisissituatie zal het bestuur dit nader bezien rekening houdend met heersende omstandigheden;
  - in een situatie van herstel zal worden bezien of reparatie van eventuele kortingen wenselijk en financieel verantwoord is

Aan bovenstaande leidraad ligt de volgende motivatie ten grondslag:

- SPIN is ten aanzien van de DB-pensioenregeling een rijp, gesloten fonds. Bij gebrek aan herstellpremies zal het Fonds bij de belangenafweging tussen generaties rekening moeten houden met de krimpende beleggingshorizon.
- In beginsel wordt niet meer geld uitbetaald dan dat beschikbaar is (d.w.z. niet bij een beleidsdekkingsgraad < 100%)
- Een mogelijke situatie van korten treedt pas op als de aangesloten ondernemingen in gebreke zijn gebleven. In die situatie wordt opnieuw naar de uitvoeringsovereenkomsten gekeken.
- Toepassing van een 10-jaars hersteltermijn tot VEV heeft een aantal nadelen. De kans op korting als gevolg van de maatregel MVEV (5 opeenvolgende jaren < 105%) neemt toe. Indien kortingen gespreid worden doorgevoerd bij individuele deelnemers, moet dit onvoorwaardelijk gebeuren. Hierdoor kan het voorkomen dat kortingen nog moeten worden doorgevoerd nadat herstel is opgetreden. Uit communicatief oogpunt is het wenselijk om de spreidingsperiode te beperken.
- Daling van de dekkingsgraad is in beginsel een gevolg van de negatieve impact van (economische) parameters zoals slechte beleggingsrendementen en/of de negatieve impact van een onverwacht sterke stijging in de leeftijdsverwachting. DC deelnemers worden al direct op individuele basis in hun DC-kapitaal cq inkoopverplichtingen met deze effecten geconfronteerd. Indien bij het korten van DB-aanspraken ook de DC-ers zouden worden meegenomen, worden zij dubbel geraakt. Dit wordt niet als evenwichtig gezien.

Het bestuur heeft voor- en nadelen van differentiatie in korting tegen elkaar afgewogen. Het bestuur besluit tot een uniforme korting op de opgebouwde pensioenaanspraken en de ingegane pensioenen voor (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden.

5 Vaststelling verschillende fasen voorafgaand aan een crisis

Onder het FTK is sprake van twee situaties waarin het korten van aanspraken aan de orde kan zijn:

1. de Beleidsdekkingsgraad is onder het VEV gezakt;
2. de Beleidsdekkingsgraad bevindt zich 5 jaar opeenvolgend onder het MVEV en de actuele dekkingsgraad bevindt zich ook onder MVEV.

Onderstaande uitwerking betreft de verschillende fasen in de ontwikkeling naar de eerste situatie. Vanaf fase IV zal in het besluitvormings- en communicatieproces ook moeten worden betrokken hoelang het Fonds al een Beleidsdekkingsgraad heeft die kleiner is dan MVEV. Hoe langer dit is, hoe meer actieve opstelling dit vereist.

Definitie kritische (beleids)dekkingsgraad: *Het niveau van de (beleids)dekkingsgraad waarbij het Fonds niet meer in staat is om zelfstandig te herstellen tot een beleidsdekkingsgraad minstens gelijk aan het VEV binnen de in dit crisisplan vastgestelde termijn.*

Het niveau van de kritische Beleidsdekkingsgraad is onder andere afhankelijk van de rentetermijnstructuur en de verwachte beleggingsopbrengsten op enig moment.

Naast de kritische dekkingsgraad is een aantal andere kritische grenzen te benoemen. Deze worden vooral ingegeven door de relatie met het indexatie- en premiebeleid. De grenzen zijn niet eenduidig, omdat zij zowel ieder voor zich als in (een bepaalde) combinatie hun invloed uitoefenen op de financiële positie van het Fonds.

Voordat de dekkingsgraad het kritische niveau bereikt waarop het Fonds niet meer in staat is om zelfstandig te herstellen, doorloopt de dekkingsgraad verschillende fasen. Het moment van de crisis wordt voorafgegaan door verschillende fasen waarbij het bestuur alerter moet zijn en proactief handelt. Hierdoor komt een uiteindelijke crisis minder als een verrassing en kan er beter voorbereid op een crisissituatie worden ingespeeld.

In figuur 1 zijn de verschillende fasen weergegeven. Aansluitend zullen de kenmerken van de verschillende fasen worden toegelicht. In paragraaf 6 wordt dit nader uitgewerkt.

Figuur 1: Verschillende fasen in de aanloop tot een crisis

- **Fase I:** Het Fonds heeft een Beleidsdekkingsgraad die hoog genoeg is om aan de indexatieambitie te voldoen en de pensioenen uit te keren. SPIN bevindt zich ultimo 2023 in deze fase.
- **Fase II:** Fase II kan worden opgedeeld in een fase IIa en een fase IIb:
  - **Fase IIa** kenmerkt zich door een Beleidsdekkingsgraad die groter is dan het VEV en kleiner is dan de grens voor volledig toeslag. In dit gebied zal er niet volledig worden geïndexeerd.
  - **Fase IIb** kenmerkt zich door een Beleidsdekkingsgraad die ligt boven het VEV, maar waarbij door het toekennen van de reglementaire indexatie, de Beleidsdekkingsgraad onder het niveau van het VEV zal komen. Naast een niet volledige indexatie per jaareinde zal het jaar daarop sprake zijn van herstellpremie door de sponsor tenzij de financiële markten voor herstel zorgen.

- **Fase III:** De Beleidsdekkingsgraad is kleiner dan het VEV, maar hoger dan 105%. Het Fonds verkeert in een situatie van reservetekort. Dit betekent dat 1) reglementair in principe actuarieel evenredig kan worden geïndexeerd en onder 110% niet zal worden geïndexeerd en 2) een herstelplan in werking zal treden.
- **Fase IV:** De Beleidsdekkingsgraad is kleiner dan het MVEV (105%) maar hoger dan de kritische dekkingsgraad voor het VEV. Dit betekent dat 1) geen toeslag zal worden verleend, 2) het Fonds verkeert in een situatie van dekkingstekort, en 3) er weliswaar sprake is van een situatie van reservetekort maar dat de Beleidsdekkingsgraad nog boven de kritische grens ligt en aanvullende (kortings)maatregelen niet nodig zijn.
- **Fase V (Crisis):** De Beleidsdekkingsgraad van het Fonds is zodanig verslechterd dat:
  1. het een kritisch niveau bereikt waarbij het Fonds zich niet meer zelfstandig kan herstellen binnen de hersteltermijn van 5 jaren voor het wegnemen van een reservetekort.
  2. deze zich 5 opeenvolgende jaren onder het MVEV bevindt en de actuele dekkingsgraad zich hieronder bevindt en het Fonds zich niet meer direct zelfstandig kan herstellen voor het wegnemen van een dekkingstekort.

De aangesloten ondernemingen voldoen in deze situatie de vereiste herstellpremies niet of niet volledig. Er zullen aanvullende maatregelen nodig zijn.

Een overzicht van de kritische grenzen voor de Beleidsdekkingsgraad is beschreven in paragraaf 6.

6 Vaststelling van de kritische grenzen

Het in de vorige paragraaf beschreven conceptuele kader wordt hier uitgewerkt. Op basis van de financiële positie eind 2023 gelden de volgende kritische grenzen:

- Grens voor volledig toeslagverlening (circa 120%)
- Vereiste dekkingsgraad (circa 106 %)
- Minimaal vereist dekkingsgraad (circa 105%)
- Kritische dekkingsgraad (circa 102%)

De kritisch dekkingsgraad bedraagt de dekkingsgraad waarbij het Fonds zonder herstellpremies, niet meer zelfstandig in staat is om binnen 5 jaren naar het niveau van het VEV te herstellen.

De aangegeven grenzen zijn een momentopname. De grens waarboven volledige toeslag kan worden verleend is o.a. afhankelijk van de stand van de rente en de inflatie. Het VEV en de kritische ondergrens kunnen variëren door een aanpassing van het beleggingsbeleid.

In de praktijk is het van belang actie te ondernemen vóórdat een kritische grens is bereikt.

7 Beschrijving van de inzet van maatregelen en het financieel effect hiervan

De maatregelen die ter beschikking staan en die in paragraaf 4 zijn genoemd, worden nu per fase beschreven op basis van de mate van realiteit van inzet en het financieel effect. In die paragraaf is overigens al genoemd dat de bijdrage van het beleggingsbeleid (c), de pensioenregeling (d) en de werknemersbijdrage (e) niet opportuun cq marginaal is. Hier zal dan ook niet verder op worden ingegaan. Opgemerkt wordt dat de hieronder genoemde maatregelen afzonderlijk, maar ook in combinatie met andere maatregelen kunnen worden genomen.

Fase I

In deze fase is de Beleidsdekkingsgraad hoog genoeg om volledig aan de indexatieambitie te voldoen. Het beleid zal er in deze fase op gericht zijn om door middel van het beleggingsbeleid de (Beleids)dekkingsgraad te verhogen dan wel in stand te houden. In deze fase zal rekening worden gehouden met inhaalindexatie en inhaalkorting. Het eerste overlegmoment vindt plaats in deze fase bij een dekkingsgraad van minder dan 2% boven de grens voor volledige toeslagverlening of wanneer door de verwachte indexatie de dekkingsgraad onder het VEV dreigt te komen.

Fase IIa kenmerkt zich door een Beleidsdekkingsgraad die groter is dan het VEV en kleiner is dan de grens voor volledige toeslagverlening. In dit gebied zal er geen volledige toeslag worden gegeven. Hoe hoger de toeslag, hoe groter het negatieve effect op de dekkingsgraad. Tegelijk leidt een hogere toeslag tot het risico te komen in fase IIb.

Fase IIb kenmerkt zich door een Beleidsdekkingsgraad die ligt boven het VEV, maar waarbij door het toekennen van de reglementaire toeslag, de Beleidsdekkingsgraad onder het niveau van het VEV zal komen. Naast een niet volledige toeslag per jaareinde zal het jaar daarop sprake zijn van herstelpremie door de sponsor tenzij de financiële markten voor herstel zorgen.

In fase II heeft het bestuur de mogelijkheid de toeslag discretionair nog verder te verlagen. Dit zal alleen mogelijk zijn met een goede motivatie voor speciale omstandigheden.

Fase III

De Beleidsdekkingsgraad is kleiner dan het VEV, maar hoger dan MVEV. Het Fonds verkeert in een situatie van reservetekort. Dit betekent dat er actuariael evenredig zal worden geïndexeerd en onder een Beleidsdekkingsgraad van 110% niet zal worden geïndexeerd. Tevens stelt het Fonds een herstelplan op. Hierin dienen concrete maatregelen te staan waardoor het Fonds binnen een termijn van maximaal vijf jaar voldoet aan het VEV. Belangrijkste maatregel in deze fase, naast de hierboven genoemde, is de bijstortverplichting van IBM en Kyndryl zoals beschreven in paragraaf 4.2. Het effect van deze maatregel is dat per 1 januari in het volgende jaar het reservetekort in principe is hersteld.

Indien de herstelpremies niet (volledig) worden voldaan, beoordeelt het Fonds of het boven de kritische beleidsdekkingsgraad is. Zo niet, dan komt het in fase V.

Fase IV

De Beleidsdekkingsgraad is kleiner dan het MVEV, maar hoger dan de kritische Beleidsdekkingsgraad. Het Fonds verkeert in een situatie van dekkingstekort. Indien dit 5 jaar opeenvolgend is geldt fase V. Indexatie vindt niet meer plaats. Evenals in Fase III zal gebruik worden gemaakt van de bijstortingsverplichting van IBM en Kyndryl. Het effect van deze maatregel is dat per 1 januari in het volgende jaar het dekkingstekort in principe is hersteld.

In deze fase is het Fonds nog in staat om door het beleggingsbeleid binnen een redelijke termijn de technische voorzieningen en het VEV door waarden te dekken zonder dat de belangen van deelnemers, gewezen deelnemers, pensioengerechtigden of de werkgever(s) onevenredig worden geschaad. Het korten van de pensioenen is in deze fase nog niet aan de orde.

Het realiteitsgehalte van de bijstorting door de aangesloten ondernemingen is afhankelijk van de financiële situatie op het moment dat de bijstorting van toepassing wordt.

Fase V: Crisis

Door de eerder genoemde situaties, kan de (Beleids)dekkingsgraad van SPIN zodanig verslechteren dat het een kritisch niveau bereikt waarbij het Fonds zich niet meer zelfstandig binnen de hersteltermijn van vijf jaren door het beleggingsbeleid kan herstellen tot het VEV. Daarnaast kan het voorkomen dat het Fonds zich 5 jaar opeenvolgend in een situatie van dekkingstekort bevindt en ook de actuele dekkingsgraad lager is dan het MVEV. Indien de maatregelen die hierboven zijn aangegeven onvoldoende blijken, kan worden besloten om over te gaan tot het korten van de pensioenaanspraken en pensioenrechten.

Overigens is het – afhankelijk van de situatie – zeer wel denkbaar dat een aantal maatregelen gelijktijdig of volgtijdig (dienen te) worden genomen. Dit hangt mede af van het effect van de genomen maatregel(en). Indien blijkt dat één of een combinatie van maatregelen niet voldoende effect hebben, zullen meerdere maatregelen tegelijk kunnen worden genomen. Ook kan er worden overgegaan tot (een) maatregel(en) die wel tot een gewenst effect zal/zullen leiden.

Met betrekking tot een reservetekort zal jaarlijks worden beoordeeld of het Fonds zelfstandig in vijf jaar kan herstellen tot VEV. Indien alle overige beleidsmaatregelen onvoldoende zijn, worden in uiterste instantie de pensioenaanspraken

en pensioenrechten gekort. De korting bedraagt 1/5^e van het verschil met het VEV dat resteert nadat de overige beleidsmaatregelen zijn toegepast. De maximale korting per jaar is 5%. Dit kan betekenen dat een langere periode van herstel tot VEV in acht wordt genomen. Deze periode mag echter nooit langer zijn dan de wettelijk maximaal toegestane termijn van 10 jaar. Indien de termijn dreigt te worden overschreden zal de korting per jaar navenant worden verhoogd zodat de herstelperiode overeenkomt met de wettelijk maximale hersteltermijn.

De berekende korting wordt in jaar 1 doorgevoerd. Per jaareinde wordt opnieuw de berekening in het kader van het herstelplan uitgevoerd, waarbij opnieuw alle beleidsmaatregelen worden meegenomen.

In geval van een 5-jaar opeenvolgend dekkingstekort en tevens een actueel dekkingstekort, moeten direct maatregelen worden getroffen. Indien andere maatregelen niet afdoende zijn, moet het Fonds de pensioenaanspraken en pensioenrechten direct korten. Daarbij zal de korting ook direct worden doorgevoerd bij de individuele deelnemers en pensioengerechtigden, maar niet meer bedragen dan 5% per jaar. Indien de totale korting meer dan 5% bedraagt in een jaar, zal het restant het daarop volgend jaar (onvoorwaardelijk) bij de individuele deelnemers en pensioengerechtigden worden doorgevoerd. Deze periode mag echter nooit langer zijn dan de termijn die wordt gehanteerd in het herstelplan. Indien de termijn dreigt te worden overschreden zal de korting per jaar navenant worden verhoogd zodat de herstelperiode overeenkomt met de wettelijk maximale hersteltermijn.

Financieel effect herstelmaatregelen

De verschillende sturingsmaatregelen hebben ieder hun eigen bijdrage aan het financiële herstel van het Fonds.

Het niet (volledig) geven van indexatie heeft geen positief effect op het herstel. Wel is het zo dat de negatieve bijdrage van indexatie (deels) voorkomen wordt. Bij een positieve ontwikkeling van de Beleidsdekkingsgraad kan het verlies aan indexatie op termijn weer ingehaald worden.

De bijdrage van een premieverhoging van de werknemer en van versoering van de pensioenregeling is zoals onder 4.3 toegelicht, nihil cq verwaarloosbaar.

De echte bijdrage aan herstel wordt derhalve geleverd door het beleggingsbeleid, herstelpremies van de werkgever en eventueel door korten. Hierbij kan tussen twee extreme situaties onderscheid gemaakt worden:

1. Bestaand beleidskader voor herstel (zie 4.2)
2. Aanvullende maatregelen (zie 4.3)

Ad 1

In deze situatie wordt door de werkgever het negatieve verschil tussen actuele dekkinggraad per ultimo jaar en VEV, volledig gefinancierd.

Ad 2

In deze situatie worden de met de werkgever overeengekomen herstelpremies niet (volledig) voldaan.

Indien de werkgever de herstelpremies niet voldoet, moet herstel plaatsvinden vanuit het beleggingsbeleid, eventuele solvabiliteitsvrijval en kortingen op de pensioenen:

- Bij een (Beleids)dekkingsgraad boven de kritische dekkinggraad is het beleggingsbeleid naar verwachting voldoende.
- Bij een Beleidsdekkingsgraad onder de kritische dekkinggraad is de bijdrage van het beleggingsbeleid onvoldoende en moet additioneel gekort worden.
- Indien de Beleidsdekkingsgraad 5 jaar opeenvolgend onder het MVEV ligt, zijn de standaard beleidsmaatregelen niet afdoende en moet additioneel gekort worden.

Hiernaast zijn scenario's denkbaar waarin de werkgever de herstelpremies gedeeltelijk voldoet. In dat geval is bijdrage van de verschillende maatregelen een tussenvorm van 1 en 2.

8 Beschrijving van de wijze waarop rekening wordt gehouden met evenwichtige belangenafweging

Onderstaande tabel geeft inzicht in welke groepen belanghebbenden worden beïnvloed door een specifieke maatregel:

	Actieve deelnemer	Gewezen deelnemer	Pensioen-gerechtigde	Werkgever
Geen toeslag	X	X	X	
Bijstorten werkgever				X
Premieverhoging werknemer	X*			
Korten	X	X	X	
Versoberen pensioenregeling	X*			

* Nauwelijks relevant qua impact op herstel

Het bestuur heeft in zijn overwegingen ter beoordeling van de evenwichtigheid tussen de verschillende belanghebbenden de volgende criteria meegenomen:

- effectiviteit: wat is het effect op de dekkingsgraad?
- proportionaliteit: weegt het effect op tegen de impact voor de diverse groepen van belanghebbenden?
- solidariteit: zijn de bijdragen van de verschillende groepen van belanghebbenden met elkaar in evenwicht?
- continuïteit: zijn de maatregelen verstandig met het oog op voorzienbare toekomstige (korte en lange termijn) ontwikkelingen?

Apart moet de maatregel van korten genoemd worden, omdat dit voor pensioengerechtigden leidt tot direct koopkrachtverlies. Het bestuur acht het korten van pensioenen een zeer zwaar middel. Maar indien het niet anders kan, zal dit uiterste middel worden ingezet. Hierbij acht het bestuur van belang dat alle deelnemers in het verleden hebben geprofiteerd van het sterke indexatiebeleid als gevolg van het streven naar extra rendement en de (achterliggende zekerheid van) herstelbetalingen. Verder zal het bestuur bezien of in een situatie van herstel, reparatie van eventuele kortingen wenselijk en financieel verantwoord is. Hierdoor kan het negatieve effect van kortingen mogelijk worden beperkt.

9 Beschrijving van het besluitvormingsproces bij een crisissituatie

Indien uit direct uitvoerbare berekeningen blijkt dat de Beleidsdekkingsgraad van SPIN zich in de richting van de kritische waarden begeeft of zich daarop of zelfs onder bevindt, zal de directeur van SPIN in overleg treden met de voorzitter, vice-voorzitter, secretaris en risicomanager. Als is vastgesteld dat er sprake is van een financiële crisis, zullen de beschikbare en uitvoerbare maatregelen worden doorgesproken.

Vervolgens zullen deze maatregelen met het gehele bestuur worden besproken om tot een gezamenlijk standpunt over de uit te voeren maatregelen te komen. Afhankelijk van de betreffende maatregelen zullen de daarvoor benodigde betrokkenen worden ingelicht. Indien noodzakelijk worden de benodigde maatregelen in overleg op korte termijn vastgesteld en uitgevoerd.

9.1 Volgorde besluitvorming

Het bestuur is leidend bij het sturen van het proces. Door de One-Tier Board structuur met een Dagelijks Bestuur en een eigen pensioenbureau kan het Fonds snel beschikken over expertise, gewenste tijdbesteding en informatie.

Onderstaand een tijdsplan voor de besluitvorming van een crisisplan.

Volgorde besluitvorming in het kader van crisisplan

		Tijdstip (T) + aantal dagen	Actie door:
1	Vaststelling of sprake is van een crisis	T	Dir, Vz, Vvoorz, Secr, RM
2	Informereren overige leden Algemeen bestuur	T+1	Dir
3	Bijeenroepen speciale bestuursvergadering	T+2	Secr
4	Interne communicatie (IBM, Kyndryl, VO)	T+4	Dir, Vz, Vvoorz, Lid pens, RM Secr
5	Externe communicatie (o.a. website, SPINFO, deelnemers)	T+7	A/B/C communicatie

Dir = Directeur Vz = voorzitter Vvoorz = Vice-voorzitter Secr = Secretaris

Lid pens = Bestuurder benoemd namens pensioengerechtigden

RM = Risicomanager

A/B/C com = Bestuurders communicatie in Toezichtstakenmatrix

In de statuten van het Fonds is voorzien dat in spoedeisende gevallen er geen termijn geldt voor oproeping van een vergadering, mits aantoonbaar getracht is alle bestuurders te bereiken.

10 Crisiscommunicatie

Over crisiscommunicatie in het algemeen zijn aparte afspraken gemaakt in een intern beleidsdocument. Deze vormen de basis van de onderstaande communicatieopzet.

We maken onderscheid tussen interne en externe communicatie over de crisissituatie en communicatie over het onderhavige crisisplan.

10.1 Interne communicatie

- Vaststelling financiële crisis zoals eerder beschreven, gebeurt door de directeur met voorzitter, vice-voorzitter, secretaris (of bij afwezigheid secretaris: de bestuurder welke is benoemd door de pensioengerechtigden) en risicomanager
- Informeren van overige leden van het bestuur door de directeur en bijeenroepen van een speciale Algemene bestuursvergadering door of namens de secretaris
- Het Verantwoordingsorgaan en de aangesloten ondernemingen zullen door de directeur/voorzitter van het bestuur worden geïnformeerd, vóórdat de voorgenomen maatregelen zullen worden gepubliceerd op de website.
- Indien er sprake is van het nemen van de maatregel 'korten van aanspraken en rechten' zullen eerst het Verantwoordingsorgaan en de aangesloten ondernemingen worden geïnformeerd.

10.2 Externe communicatie

De doelgroepen voor dit onderwerp zijn actieve en gewezen deelnemers met een DB-pensioen en pensioengerechtigden. De boodschappen die het Fonds communiceert, zijn met name gericht op de gevolgen voor de belanghebbenden op de korte en lange termijn. In een onderliggende online communicatielaag is de meer technische informatie te vinden.

De toon en inhoud van alle communicatie is gericht op het creëren van transparantie. Communicatie wordt tijdig opgestart en tweerichtingsverkeer niet geschuwd: zo blijft het Fonds op de hoogte van wat er speelt en waar belanghebbenden behoefte aan hebben.

Standaard zijn online altijd de volgende publicaties te raadplegen:

- Maandelijks publicatie van de Beleidsdekkingsgraad en een korte uitleg daarbij
- Het onderhavige crisisplan
- Informatie over de drie toeslagregelingen van het Fonds

10.3 Communicatie over het crisisplan

De belangrijkste punten van het crisisplan worden op de website van SPIN gepubliceerd. Daarbij worden in een korte samenvatting de hoofdlijnen beschreven en de gevolgen daarvan voor de belanghebbenden.

Formeel worden de crisismaatregelen afgestemd op jaareinde, maar indien zich tussentijds een crisissituatie voordoet zoals hierboven beschreven, komt het bestuur voor overleg bijeen. Het bestuur zal na besluitvorming duidelijk communiceren welke maatregelen worden voorgenomen indien deze situatie zich aan het eind van het jaar nog steeds voordoet.

11 Jaarlijkse toetsing van het crisisplan

Het crisisplan zal periodiek door het Uitvoerend bestuur worden getoetst op actualiteit.

Een van de taken van de Niet-uitvoerende bestuursleden toezichtsorgaan is het beoordelen van de bestuursprocedures en de wijze waarop het Fonds wordt aangestuurd. Bij de evaluatie van het crisisplan worden hun aanbevelingen betrokken.

12 Financieel herstel; beleid inzake al dan niet ongedaan maken maatregelen

Wanneer er financieel herstel optreedt, en de financiële situatie van het Fonds het toelaat, bestaat de mogelijkheid tot het inhalen van niet toegekende indexaties. Dit in aansluiting op de bepalingen hierover in de pensioenreglementen en de ABTN (financieel beleidskader). Indien dit het geval is zullen alle belanghebbenden hierover schriftelijk worden geïnformeerd en zal dat, afhankelijk van de genomen maatregel(en) vermeld worden op de website.

In een situatie van herstel zal het bestuur bezien of reparatie van eventuele kortingen wenselijk en financieel verantwoord is.